

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליין מס 318 בס"ד ערש"ק פר' וישלח י"ב כסלו תשס"ח

פצניצים יקרים

עם לבן גרתי (ל"ב, ה) ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים (רש"י), יעקב אבינו התאונן ואמר אמנם תרי"ג מצוות שמרתי אולם לא למדתי מלבן לקיים את המצוות במידה כזאת של התלהבות ומסירות כפי שהיה לבן עושה את מעשיו הרעים. (מהר"מ שפירא)

עם לבן גרתי (ל"ב, ה) 'נבל' היינו היצה"ר נהפך ל-'לבן' - לובן עליון - הסיבה לזה 'גרתי' לשון גירות דהיינו שהחזקתי עצמי כגור בהכנעה גדולה. (נעם אלימלך)

וירא יעקב מאד ויצר לו (ל"ב, ה) - יעקב נתקף במורא אך מיד צר לו כיצד נתיירא מפני משהו חוץ מהש"ת. וזהו הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו - אם עדיין אני מתיירא מפני עשו משמע מזה שעדיין אינני בתכלית השלמות וא"כ עלי לבקש על עצמי הצילני נא... (אורח לחיים)

קטונתי מכל החסדים ומכל האמת (ל"ב, י"א) דרשו חז"ל בסופה (דף ה) ת"ח צריך שיהא לו אחד משמונה שבשמינית שבגאון, יש להבין מה טיבה של הלשון אחד משמונה שבשמינית? אלא הפרשה השמינית שבתורה וישלח, הפסוק השמיני שבפרשה היא 'קטונתי' וכו', רמז בכך שצריך ת"ח ללמוד מפסוק זה שאפילו כשהוא מצליח ויש לו כמה להתפאר ולהתגאות בכ"ז עליו לזכור כי אך חסדי ה' הם אלו ועי"כ יבוא לידי קטונתי. (הגר"א מוילנא)

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים (ל"ב, י"ב), יעקב אבינו ביקש מהש"ת שיציל אותו מיד היצה"ר הנקרא עשו והוא נדמה לו כאח, כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים, המחשבה עם המעשה. (אמרות משה להר"מ מקאברין)

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר (ל"ב, כ"ה) ר"ל בעת שהיה יעקב בהתבודדות ואז ויאבק איש עמו ודרשו חז"ל שהיה מעלה אבק עד כסא הכבוד היינו אבק החטאים שהם עם כל איש, והיה מעלה האבק כדרך שאמרו חז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד... (נעם אלימלך)

יעבר נא אדוני לפני עבדו (ל"ב, י"ד) רמז שיטול עשו הגדולה תחילה ואח"כ יעקב כמו שאמרו רז"ל (שבת עז): ברישא חשיבא והדר נהורא, עפ"ז יש לפרש ג"כ מה שנאמר במעשה בראשית ויהי ערב ויהי בוקר וביארו במדרש ערב זה עשו בוקר זה יעקב והמשכיל יבין. (בנין אריאל)

וישב יעקב בארץ מגורי אביו וגו' (ל"א, א) הנה הצדיק אשר לפעמים יבא לו איזה נדנוד קל שנופל ממדרגתו גם זה הוא למכותו כי עי"ז הוא מתחזק ומזו עצמו יותר בעבודתו ית"ש וגם שמביאו לידי הכנעה ושפל בעיני עצמו ומונע אותו מגדלות - וזהו וישב יעקב בארץ מגורי אביו ר"ל שהיה ביראת רוממות, וגם בארץ כנען ר"ל שהיה בהכנעה, אלה תולדות יעקב יוסף גם אם נפל לפעמים ממדרגתו הגדולה למדרגה קטנה שהוא רמז יעקב, יוסף פירוש עי"ז גורם לו שנתוסף לו עוד מדרגה גדולה מהראשונים כנ"ל מחמת שהוא מתחזק ומתגבר בעבודתו יתברך ויתעלה בוריותו ובהכנעה יותר. (נעם אלימלך)

וישב יעקב וגו' (ל"א, א) כתב רש"י: ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, יש להבין לשון קפץ עליו שמורה כאלו בא עליו בפתע פתאום הלא יעקב כבר מנוסה בצרות, ונ"ל כי באמת אלו היה הצרה משאר האומות בודאי לא היה אצל יעקב חידוש. אבל על זה לא חשב יעקב כי בין בניו יצמח קנאה ושנאה וכו' זה לא עלה בדעתו כלל ולכן קפץ עליו רוגזו של יוסף. (שער שמחה)

אלה תולדות יעקב יוסף (ל"א, ב) מעשיהם של הצדיקים המה התולדות, המעשים המובנים של יעקב הוא יוסף בזה שלא הסתפק בהשגות ובמעשים טובים אלא שאף עוד ועוד להשיג יותר ויותר וזהו הלשון יוסף. (הרמ"מ מרימנוב)

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם (ל"א, ב) יוסף ראה שאין האחים נוהגין כשורה בא להזכירם לפני צדיק הדור שיתפלל עליהם. (מהר"ד מאמינוב)

שיחת הרא"ש ז"ע א"א פרשת וישב קל"ב - (פאסקאלין 317) - נכתב ע"י א"א

מבוטל לגמרי, בבחינת תוהו ובוהו, אמונה פשוטה. וכמו שהרבש"ע הוא טמיר ונעלם ואנחנו לא מבינים, ואפילו המלאכים שרפים וחיות ואופני הקודש לא יודעים את מקום כבודו, ושואלים איה מקום כבודו. כך הוא הצדיק אמת שהוא במדרגה יותר גבוהה ממצאות הקדושה של המלאכים, ואנו שואלים איה מקום כבודו.

ואם אנחנו, כל כלל ישראל, נגיע לבחינה של צדיק אמת, אז יהיה בחינה של "מלא כל הארץ כבודו". לא "איה מקום כבודו" רק "מלא כל הארץ כבודו". וכל אחד יכיר את מציאות ה', כי עמלק לא יהיה לו קיום יותר. זה גופא יהיה מחיית עמלק בשלימות. וממילא כל הקיטרוגים יפסקו, ויהיה "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", ונחיה באותה בחינה שיעקב אבינו רצה שלא נעבור את הגלויות, ונגיע להשגת מציאות ה' ללא יסורים ונסיונות.

כדי להגיע לזה עלינו ללמוד מיעקב אבינו, ולראות איך הוא עבר את כל היסורים עד שהגיע לישוב - ישוב הדעת שלו, וזכה לשלימות בחינת תפארת. איך הוא הגיע לכוז שלימות? מכיוון שהוא לא נשבר מן הנסיונות שלו, ומכל הנסיונות הוא נשאר רק בפחד, ובפחד הזה הוא חי - כגמול עלי אמו. בסכנה הכי גדולה שהיה שרוי בה הוא לא היה ביאוש, אלא הוא חי עם הקב"ה המחיה אתו ואליו הוא פנה, עד שהגיע לישוב, וזכה לשלימות בחינת תפארת. יש לנו ממי ללמוד איך לעמוד בנסיונות. מדברי אלוקים שבכל פרשה ופרשה אנו רואים מה שהצדיקים עברו בזמנם, ומבינים שאי אפשר להתחמק מן הנסיונות. כ"כ הרבה דורות עברו, ומאז ועד היום אנו רואים שרק אלו שהלכו באמונה פשוטה נשאר זכרם אתנו עד היום.

מזה אנו יכולים ללמוד כאשר אנו עוברים יסורים ונסיונות. נסיונות מוכרחים לעבור, ואי אפשר באופן אחר, רק צריך ללמוד איך לעבור את הנסיון. כאשר הוא נמצא בצרה, שלא יפחד

הצדיק אמת שהגיע לשלימות חי בפחדים נוראים שלא יאבד את ההכרה הזו שהוא תלוי ברבש"ע כמו תינוק באמא שלו, ויש לו פחד נורא מהני כלבין דחציפין הסובבים אותו למרות שהם רוצים ממנו את תיקונם, ולכן יש להם הכנעה מפניו, הם צועקים ונובחים ככלבים. בגלל שכל החיות שלהם הוא מזה שהם מזיקים את הבריהא ואת האדם, וכאשר הצדיק יתקן אותם יאבדו את החיות שלהם. כי על אותה החיות שהם לוקחים מהקדושה אין להם שום שליטה, השליטה על זה נמצאת ביד הצדיק, וכשזה - הצדיק - קם, זה - הקליפה - נופלת. ולכן הם מפחדים ממנו ויש להם הכנעה, אבל הם נובחים ככלבים. כמו שאנו רואים היום במצרים שהם מפחדים ולכן יש להם הכנעה בפני היהודים ויחד עם זה הם נובחים ככלבים, כך הוא אצל הני כלבין דחציפין, רק מחמת שהם מפחדים מן הצדיק הם נכנעים, אבל יחד עם זה נובחים ככלבים.

והאמת שכל הנביחות שלהם אינם יכולים לצדיק אמת. הוא לא יכול להפגע מהם. הצדיק הוא שלימות שיכול להכנס לתוך הני כלבין דחציפין והם אינם יכולים לגעת בו, כמו שאינם יכולים לנגוע בקב"ה. וכמו שבעולם שקודם חטא עץ הדעת אין להם שום אחיזה, כך אין להם שום אחיזה בצדיק אמת שתיקן לעצמו את כל השלימות והגיע לבחינה שקודם החטא. אמנם מכיון שעדיין לא הגיע התיקון הכללי, והכלל עדיין לא הגיע לשלימות הזו, יש להם כח על הכלל. ולכן רק הצדיק אמת יכול למשוך ולהביא את כלל ישראל לעבודה שלו, ורק מכוחו נוכל אנחנו לעבוד את העבודה הזו, ולהגיע לשלימות שיתבטלו כל הקליפות ובכל מציאות הטבע יהיה "ומלכותו בכל משלה".

חטא עץ הדעת גרם שיהיו כל החורבנות, ועדיין אנו חיים עד היום בחורבנות, ולכן אנו מפחדים כל הזמן מהני כלבין דחציפין, ואנו מוכרחים את הצדיק אמת שיגן עלינו. כזה צדיק אמת שהוא

האדם, ובכך להשמיד את השונא שלו, את עם ישראל.

איך היצה"ר מאבד את האדם. הקב"ה מביא את האדם לידי נסיון בשביל שלא יפחד מהנסיון, ובזה הוא בעצם אומר לו אל תשכח ממני, אני שולח לך סיבות שונות לעורר אותך שתשים לב שאני חי אתך כמו בן אצל אמו. אבל במקום להכיר בזה, האדם לוקח את הסיפוק שהיצה"ר נותן לו לנשימה זו, את אותה חיות שהרבש"ע נותן לו בשעת הנסיון בשביל שלא יעבור ולא יפגום לוקחת הקליפה בשביל לפגום, ואת הסיפוק הזה שהרבש"ע נותן לו חיות שינצל את זה בשבילו לוקחת הקליפה ומפתה אותו שיתן את החיות הזו לה. היא נותנת לו את החיות לגנוב, ומתארת לו שרק היום כל דבר מותר, מחר כבר יהיה אסור. בינתיים היא הצליחה ללכוד אותו לרגע הזה, ובכך היא מתקיימת הלאה. וכך מתעכבת הגאולה. הרבש"ע רוצה ממנו שינצל את הסיפוק של החיות לא לשמוע לקליפה, שזיכור שהוא בסכנה, וישאר בצדה של האם - כגמול עלי אמו, אבל האדם נשבר, ולא לומד מהיצה"ר שלא מפחד ולא נשבר.

כל אחד צריך הרי להגיע בסוף לדרגה של הצדיקים האמיתיים, למדריגת רבי עקיבא וחבריו. ומה היתה העבודה של רבי עקיבא? "כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנו" כל ימיו היה מצפה מתי הוא יגיע למדריגה של הקליפה, שהוא לא יפחד רק ילחם עם עצמו בכל הכח. וכל ימיו היה מצפה למסדרות של ברזל, והיה חי בבחינה זו של מסריקות של ברזל. בכל נשימה ונשימה תיאר לעצמו את סופו ולמד מהקליפה שיודעת את סופה ולא נרתעת, ובקש מהשי"ת שהוא יהיה סמל של כל עם ישראל. הרי רבי עקיבא היה רועה צאן, ולמד מן המים ששחקו את האבן טיפה אחר טיפה, וכך הוא עבד על עצמו טיפה אחר טיפה לשחוק את לב האבן, ובכל יום ויום היה מחדיר בעצמו שיצטער מתי יגיע לשלימות הביטול, מתי יגיע ללבי חלל בקרבי, להכיר בבירור ש-אין מתום בבשרי מפני

מהרע שעומד (כביכול) להתרגש עליו, רק יפחד שלא יתנתק מבחינת האמא שלו כגמול עלי אמו, שלא יתנתק מהרבש"ע, ולא יאבד את הבחינה של - בהמות הייתי עמך. ואז יגיע כל אחד לבחינת תפארת, ולא יהיה כל כך שנאת אחים. אמנם צריך לבקש ואל תביאני לידי נסיון, אך בשעה שהקב"ה מביא לידי נסיון צריך להתלבש בלבוש של פחד. ואיזה פחד, לא פחד שיקרה לו משהו, רק פחד שבשעת נסיון לא יסיח דעתו מן הסכנה האמיתית, שלא יתנתק מהאמא. ואחד שעובד על עצמו הוא חי עם הסיבה, ויודע שהנסיון הזה והצרה הזו שלוחה אליו מאת הקב"ה, ולכן הוא לא מפחד ממה שיקרה לו, הוא יודע שאין הקב"ה בא בטרפוניה עם בריותיו, ונותן לו נסיון רק לפי כוחו, והוא רוצה ממנו שלא יפחד מן הנסיון רק שיפחד מהסכנה שלא יתנתק מאביו שבשמים, ושלא יאבד את ההרגשה שהוא אחוז בחיקו של מלך מלכי המלכים הקב"ה. ואחר שעבר את הנסיון וחי בפחד הזה, אזי מתגלים לפניו האורות של שבעת ימי בראשית שצפון לצדיקים לעתיד לבוא. "לעתיד לבוא" אין הכוונה לאחר מאה ועשרים, רק האורות הללו נצפנו עבורו, בשביל הצדיקים שעומדים בנסיונות.

כשהקב"ה מביא לאדם נסיון אין זה בגלל שהוא רצה ליסרו, או להעניש אותו. הוא מביא לידי נסיון בשביל שלא ישכח את מצבו שהוא בפחדים החזקים ביותר, שלא ינתק מן הסכנה שהוא חי בה, מהמצב האמיתי שלו שאין לו כל כח, כגמול עלי אמו. שזו היא התכלית של כל הנסיונות ושל כל חיי האדם, שיעבוד לחיות תמיד בדרך הזו של הסכנה. ובשביל זה הקב"ה מביא לידי נסיון. ובשביל שיחפש את הדרך שהיצה"ר הולך בה וילמד ממנו איך להלחם בו, - כי ממנו ניקח לעבוד את ה'.

היצה"ר הרי מתאמץ להביא את האדם לידי נסיון למרות שיודע שסופו יהיה מר, שכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, ואעפ"כ הוא לא נרתע ולא נשבר, והוא מנסה אולי בפעם הזו, ברגע הזה, הוא יצליח ללכוד את

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך נעמי קרם

318

ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו, אז יהיה אצלנו בחינה ש-כל ישראל יש להם - עכשיו - חלק לעולם הבא, ולא יהיה צורך שהוא יתגלה, כי כשאנחנו נהיה בשלימות זה עצמו הגילוי.

הרבש"ע לא רוצה להתגלות במצב שיהיה נחמא דכסופא, הוא רוצה שכל אחד יעבוד, וכולם ביחד - ברוב עם הדרת מלך. וכאשר יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם נגיע לבחינה של גלה כבוד מלכותך עלינו, ואז יהיה לכל השונאים מפלה גמורה, ועמלק ימחה מתחת השמים, וכל ישראל כולם יזכו להנות מהאורות של שבעת ימי בראשית, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. אבל כל אחד יכול לזכות.

כל אחד במציאות שלו שהרבש"ע הוריד אותו לעולם כדי לתקן הוא יכול לצאת בשלימות אם יתעקש ולא ישבר. ואפילו אם הוא ערום מכל וכל אל ישבר. וילמד מן היצה"ר שהוא יותר ערמומי (מלשון ערום וריק) ממנו ולא נשבר, גם הוא לא צריך להשבר. כי לאמיתו של דבר אין אנו חיים רק את הנשימה הזו בלבד. ואם נזכה בנשימה הזאת, נזכה להיסח הדעת, ויתגלה כבוד מלכותו על כל העולם כולו, ומשיח צדקנו יגאלנו, ויהיה שלימות הנפש, במהרה בימינו אמן.

זעמד ואין שלום בעצמי מפני חטאתי, וכאשר יבוא בפועל לנסיון מסרקות של ברזל לא יגרום החטא, ויזכה להגיע לשלימות. ומכח זה הגיע לשלימות הכליון של הקליפה ולשלימות תיקון הנפש, כי בסופו של דבר לקליפה יהיה שלימות של כיליון, וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כאשר תעביר ממשלת זדון מן הארץ. ורבי עקיבא הגיע לבחינה זו והעביר את הממשלת זדון מעצמו, ואז בא לשלימות תיקון הנפש. מן הצדיקים הללו אנו צריכים ללמוד, ובדרך שהם הלכו ועברו את כל הנסיונות גם אנו נעבור בעז"ה את כל הנסיונות. את הנסיונות הללו אנו מוכרחים לעבור, שכן כל הנסיונות הם תיקון חטא עץ הדעת, כל מה שנגרם וכל כך הרבה דם שנשפך הכל בגלל החטא הזה. לכן אנו צריכים להעלות את הניצוצות מכל נהרות הדם שנשפכו, ולהגיע לשלימות שהגוף של האדם יהיה כמו אדם הראשון קודם החטא, באופן שהרבש"ע ברא אותו, תוהו ובוהו שאין לו מציאות, וכל המציאות שלו היא רק אמונה פשוטה. ואם נתחזק כולנו ונתאחד ביחד ולא נשבר, ולא נחיה תחת הפחד של הנסיון שמא ח"ו נשמד או כל פחד אחר שעובר בנסיונות במשך היום, רק נחיה תחת פחד שאנחנו בסכנה שלא להנתק, מהמצב הזה שאנו - כגמול עלי אמו, ושלא נאבד את אותו רגע שכל ימינו אנו מצפים לו

שהשמחה במעונם

הר"ר צבי הערש וייסמן ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר דוד אלמליח ומשפ' לנישואי הבן

ח"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדין 3
02 - 5829688
02 - 5325477 :פקס
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומים

להר"ר שמעון ברוסקי ומשפ' הי"ו על פטירת אמו ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע